

§ 4

Tertialrapport 1 2019 för kulturförvaltningen

Dnr. 1.1/1375/2019

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. att godkänna tertialrapport 1 för 2019 och överlämna rapporten med bilagorna 01, 02, 03 och 04 till kommunstyrelsen för beslut,
2. att besluta om omslutningsförändringar om 30,4 mnkr och anmäla detta till kommunstyrelsen,
3. att hos kommunstyrelsen begära budgetjustering om 2,5 mnkr för ökade kostnader i samband med omstrukturering av lokaler enligt bilaga 03,
4. att hos kommunstyrelsen begära budgetjustering om 5 mnkr för tidigareläggande av investeringar på Liljevalchs konsthall,
5. att fastställa förvaltningens reviderade handlingsplan mot våldsbejakande extremism i enlighet med bilaga 04,
6. att förklara besluten omedelbart justerade

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2019-05-17.

Sammanfattning

Arbetet präglas av växande besökstal, fler elever i kulturskolan och nyöppnade verksamheter. Kulturförvaltningens verksamhet är mycket efterfrågad.

Kulturförvaltningens omställningsarbete påverkar verksamheterna. Det handlar om att se över arbetsformer och organisation i syfte att hålla en budget i balans. Samtidigt ska verksamheten utvecklas för svara upp mot krav och förväntningar från omvärlden.

Ett av uppdragen i budget 2019 är att utreda en ny kulturstödsreform. Analysunderlag är framtagna som rör hinder i stödets regelverk, trender inom ungdomskulturen, dansens villkor samt förutsättningar för live- och kulturscener. Utredningen belyser bland annat hur kulturförvaltningen kan stärka och underlätta för civilsamhället.

Merparten av Stadsmuseiavdelningens medarbetare har varit involverade i färdigställandet av Stadsmuseets inredning och utställning inför återöppnandet för stockholmarna den 27 april.

Tillsammans kan sägas ha varit temat för invigningen, då samverkade museet med Kulturskolan, Evenemangsenheten, Stockholmskällan, Vasamuseet och Samfundet S:t Erik för att nämna några avdelningar och institutioner. Själva invigningen hölls i samband med Kulturnatten och museet hade öppet under 24 timmar. Besöksantalet uppskattas till 7 500 under det första dygnet.

Kulturskolan följer föregående års trend och ökar antalet elevplatser under första tertialet. Jämfört med föregående år finns 521 fler elevplatser bokade för termins- och kortkurser, vilket motsvarar en ökning på ca 3 %.

Stockholms stadsbiblioteks samtliga bibliotek strävar mot samma mål och uppdrag för att ge besökarna en spännande och nytänkande biblioteksverksamhet med en god spridning över staden. Under 2019 ligger särskilt fokus på att säkra trygga och rofyllda bibliotek samt förbättra styr- och arbetsformer inom avdelningen.

Evenemangsavdelningens verksamhet har under det första tertialet fortskridit enligt plan. Förberedelserna inför de stora evenemangen utvecklas positivt.

Vårsalongen 2019 öppnade 25 januari och höll liksom tidigare år öppet alla veckans dagar för ökad tillgänglighet. Målbilden om 90 000 besökare överträffades då vårsalongen lockade 110 230 besökare.

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kulturstrategiska staben deltar i stadens samordningsfunktion om framtagandet av en stadsövergripande utvecklingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism. Stadens riktlinjer kommer att bli vägledande för hur riktlinjer och bedömning för föreningsbidrag för stöd till lokalförvaltande organisationer och studieförbund utformas.

Förskolan och skolans kulturbesök med Kulanpremien visar en prognos för årets första fyra månader en ökning med 18 % jämfört med samma period föregående år.

Under 2019 planeras kortkurserna på kulturskolan i form av lovkurser öka väsentligt och prognosen att uppnå 18 500 elevplatser under året bedöms kunna nås.

I samband med omorganisationen av Kulturskolan Stockholm ses rutinerna vid schemaläggning över. Målet är att ytterligare öka tillgängligheten till kulturskolans verksamhet.

För att så stor andel av resurserna som möjligt ska kunna användas för undervisning är det viktigt med ett effektivt lokalutnyttjande, effektiv schemaläggning samt processer och pedagogik som optimerar pedagogernas värdeskapande i

samspelet med eleverna.

Kultur till alla

Genom El Sistemas görs stadens stora musikinstitutioner tillgängliga för fler barn och unga. Under första tertialet har bland annat en gemensam konsert genomförts med Folkoperan, då stråkelever spelade tillsammans med Folkoperans orkester samt operasångare för en fullsatt salong bestående av 600 förskoleklassel elever, som samtliga också är elever inom verksamheten.

Resurscenter är en viktig och prioriterad plats för de extra utsatta barnen och unga inom Stockholms stad, men också inom kulturskolan internt. I Stockholms grund- och gymnasiesärskolor går ca 940 elever och Resurscentret har i sin verksamhet 242 unika elever vilket innebär att det är en upptagning på ca 25 % av målgruppen.

Inom ramen för Rum för skapande har ökad helgverksamhet ägt rum under första tertialet. Verksamheten kommer fortsätta utvecklas under året och förväntas ge fler barn och unga tillfället att delta i kulturskolans verksamhet.

Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation (TAKK) är en metod där tecken används tillsammans med tal som stöd för kommunikation. Stockholms stadsbibliotek fortsätter arbetet kring erbjudande till målgruppen. TAKK-sagostunder i Alvik har bidragit till att förskolorna alltmer efterfrågar böcker om värdegrunder och normer.

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.

Av årets budget för kulturstöd- och utvecklingsstöd är 88 % fördelad. Av 275 inkomna ansökningar har drygt 50 % beviljats stöd. Fördelningen är något högre i ytterstaden. Drygt 30 % av beviljat kulturstöd riktas till barn och unga vilket svarar mot stabens mål för målgruppen.

Stödet till de lokalförvaltande organisationerna för 2019 är fördelat och verksamheten pågår i förväntad omfattning.

Fördelningen av beviljade ateljéstöd 2019 är 68 % kvinnor och 32 % män vilket motsvarar könsfördelningen av antalet sökande. 180 stöd beslutades varav 19 är nytexaminerade konstnärer. Totalt uppbär 658 yrkesverksamma konstnärer stöd.

Stadsmuseets återöppnande har varit efterlängtat bland den trogna publiken. Det formella övertagandet av lokalerna från byggentreprenaden har varit kraftigt försenat vilket påverkat möjligheterna att färdigställa inredningen. Därför återstår att komplettera det sista i framförallt de platsbyggda snickerierna.

Utställningen om de arkeologiska undersökningarna vid Slussen

på Medeltidsmuseet har fräschats upp och uppdaterats med senaste nytt samtidigt som bygge av en ny utställning tillsammans med en re-enactmentgrupp pågår.

Det råder en stor variation av andelen deltagare i kulturskolans verksamhet mellan de olika stadsdelarna och stadsdelsområdena, sett till antalet barn och unga i målgruppen. Det visar Swecos analys av termins- och kortkurserna för 2018.

Samverkan med flera

El Sistemas fortsatta tillväxt i befintliga och nya skolor bygger på det täta samarbetet med skolledning och -personal. Något som påverkar stabiliteten i verksamhetens långsiktiga tillväxt är den idag begränsade tillgången till lokaler i skolor. Det påverkar också kulturförvaltningens och utbildningsförvaltningens projektdirektiv om Kulturskolan in i skolans lokaler, som antogs i början av 2019. Arbetsgruppen kom inte igång förrän i slutet av april på grund av förseningar hos utbildningsförvaltningen i valet att utse deltagare till gruppen.

I samband med inflyttningen i kulturskolans nya lokaler i Husby i januari 2020 har kulturskolan ett planerat och långsiktigt samarbete med Stadsteatern. Lokalerna i Husby har stor potential att bli en intressant mötesplats för alla åldrar alla dagar i veckan.

Samverkan med exploateringskontoret kommer att förtydligas under våren. Kulturförvaltningen deltar i arbetet med piloter inom Socialt Värdeskapande Analys, dessa omfattar: Fagersjö, Loudden, Slakthusområdet och Södra Husby.

Genom kulturlotsning och aktiv medverkan i stadens planprocesser har kulturstrategiska staben stärkt förutsättningarna för kulturetableringar. Kulturlotsens samarbete med fastighetsägare och kulturaktörer möter gensvar och goda resultat. Slakthusområdet, Vällingby och Ulvsunda är några aktuella områden.

Som en del i arbetet med att ta fram minst 200 nya ateljélokaler fram till 2020 har vårens arbete fram till april lett till att ett femtiotal nya ateljélokaler etablerats i Skärholmen, Farsta och Vällingby. Här kommer ett femtiotal konstnärer arbeta. Under 2019 flyttar cirka 100 konstnärer in i tre nya ateljéhus som etablerades 2018 i Vällingby, Ulvsunda och Östberga. Kulturstrategiska staben har också stöttat trafikkontoret inom ramen för Levande Stockholm med att ta fram ett brett kulturprogram som ökar närvaron av kultur i det offentliga rummet.

Under våren har en särskild utställning om barns rättigheter i stadsutvecklingen producerats i Stockholmsrummet. Utställningen har kompletterats med flera seminarier öppna för allmänheten.

Under Vårsalongen anordnades också visningar för stadsdelsförvaltningar i ytterstaden och dess medborgarkontor, samt i vanlig ordning otalet visningar för särskolor och specialgrupper, totalt 337 visningar. En guidad digital visning gjordes också traditionsenligt i samarbete med Micasa till stadens äldreboenden, samt över 10 000 visningar på Liljevalchs hemsida.

Efter Vårsalongen gästades Liljevalchs av konstmässan Market med 6 800 besökare under en helg. Den 25 april öppnade ”hotell Eden” i skulpturhallen, ett kort gästspel av Jan Håfström som med utställningen sammanfattar 50 år av konstnärlig verksamhet.

Besöken ökar

Under årets första fyra månader har 4,0 miljoner besök gjorts inom Stockholms stadsbibliotek, både fysiska och digitala. De digitala besöken har ökat med 12 % under de första fyra månaderna 2019 jämfört med 2018, en ökning om drygt 240 000 besök.

Stadsbiblioteket vid Odenplan har ökat sina fysiska besök med drygt 6 % under 2019 jämfört med föregående år. För hela avdelningen har fysiska besök minskat under perioden med 0,4 % vilket är en minskning om 7 000 besök. I Kista har besöken gått ner med 12 % jämfört med samma period förra året, en analys av tänkbara orsaker till detta har påbörjats.

Under årets första fyra månader har det gjorts nära 1,5 miljoner lån vilket är en ökning om 1 % jämfört med 2018, en ökning om drygt 18 000 utlån. Utlån av barnmedia har under årets första fyra månader ökat med 3 % jämfört med 2018. Samtidigt har det under januari-april gjorts nära 5 000 utlån av medier på de nationella minoritetsspråken vilket visar att Stockholms stadsbibliotek inte bara når brett utan även når prioriterade målgrupper.

Kulturnatten har återigen slagit rekord med drygt 170 deltagande aktörer. Evenemangsavdelningens verksamhet i Kungsträdgården går in i sin högsäsong efter en mycket lyckad vinter.

Medeltidsmuseets besökssiffror ligger stabilt även i år och noterbart är att de utländska besökarna strömmar till under alla månader på året och de fortsätter att ge mycket goda recensioner i tryckarboken och på sociala medier. Under Kulturnatten hade Medeltidsmuseet ca 1 800 besökare.

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen har ansökt om medel från Europeiska socialfonden för kompetenshöjning inom digitalisering med belopp motsvarande 17,3 mnkr. Besked beräknas komma i juni om ansökan blir beviljad.

Omställningen påverkar och utvecklar

Den pågående omställningen på Kulturförvaltningen som helhet har också påverkat arbetet på stadsmuseiavdelningen. För att på sikt lösa de ökande lokalkostnaderna har kulturnämnden beslutat om en översyn av magasinsytorna i Frihamnen.

Stockholms stadsbibliotek har under årets första månader deltagit i kulturförvaltningens omställningsarbete att se över arbetsformer och organisation. Stockholms stadsbibliotek förbereder som en följd av detta en omorganisation inom avdelningen ska ha en tydligare enhetskoppling till Stockholms stadsdelsområden samt skapa förutsättningar för ett effektivare resursanvändande.

Flytten av internationella biblioteket till Kungsholmen innebär en besparing 2020 men kommer att innebära ytterligare kostnader för avdelningen under 2019. Kulturförvaltning ansöker om centrala medel för omstrukturering i samband med denna tertiärrapportering.

Under 2019 bedriver Stockholms stadsbibliotek en rad projekt med stöd av medfinansiering, som exempelvis medel från Kulturrådet. Projekten möjliggör utveckling som annars ej varit möjlig alternativt hade belastat ordinarie budgetram. Arbetssättet är även en del i kulturförvaltningens intäktsstrategi.

Ett stort antal av de geografiska biblioteksenheterna har inlett diskussioner med kulturskolan kring en större samordning och ett effektivare användande av respektive verksamhets lokaler.

Behoven är stora vad gäller att framöver bemanna i den publika verksamheten på museerna. Avdelningens hela personal uppmanas att vara beredd att jobba extra under maj och juni om besöksantalet blir väldigt stort. Omställningsarbetet medför en omprioritering i bemanningen som är underdimensionerad för det väntade trycket på verksamheten.

Ett stort fokus har lagts på att genomlysas kulturskolans verksamhet, analysera resultat och arbeta fram förslag på ny organisation och förnyade arbetssätt för att bättre kunna erbjuda fler barn och unga möjlighet att delta i verksamheten. Under våren har ett antal medarbetare sökt och beviljats frivilliga överenskommelser och pensionslösningar inför kommande hösttermin. Ett omfattande arbete har gjorts för att lösa höstens schemaläggning utifrån den nya organisationen.

Kulturskolan har under första tertialet analyserat vilka resultat och effekter som tidigare insatser i verksamheten gett för att nå fler och bredare målgrupper.

Arbetet med tillbyggnaden Liljevalchs + har nu gått in i ett byggskede och i projektet råder konsensus om att resultatet under våren 2021 skall uppfattas som ett konstverk för konst, en anläggning med högsta säkerhet, bästa klimat och absolut

detaljering. Arbetet med att via externa finansiärer kvalitetssäkra möbler och inredning fortskrider och under tertialet har ytterligare 1,5 miljoner kronor tillkommit. Uthyrningsverksamheten har intensifierats, liksom samarbetet med Liljevalchs sponsorer.

I samband med kulturförvaltningens omorganisation pågår arbetet med att flytta över Stockholm konst från Liljevalchs till Stockholms Stadsmuseum. Genom omorganisationen knyts konservatorer och samling tätare till Stockholm konst, som i sig, är en expanderande avdelning med runt 150 projekt igång i ett expanderande Stockholm.

Förvaltningen arbetar för att skapa förutsättningar för att fler ska komma i arbete genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Hittills i år har arbetet resulterat i 52 platser för Stockholmsjobb.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S) enligt följande:

Tertialrapport 1 visar tydligt att den nedskärning som den blågröna majoriteten nu genomför kommer få stora konsekvenser för kulturen i Stockholm. Kulturskolan flaggar redan nu för att verksamheten inte har möjlighet att nå det nya skärpta intäktskravet trots ökade elevplatser. För att hålla rambudgeten krävs ytterligare besparingar på flera områden, något vi givetvis ser på med oro.

Stockholms stadsbibliotek skriver uttryckligen att det är ett utmanande år för verksamheten och vi kan inte annat än instämna. Den omfattande nedskärningsprocess som nu pågår kommer inte att ge ekonomiska effekter för än tidigast 2020 och biblioteket har en snäv budget redan i år. I ett försök att leva upp till kravet om att hålla 2019 års rambudget tvingas verksamheterna skära ned i både personal- och lokalkostnader.

I rapporten kan vi även läsa att antalet synpunkter och klagomål på kulturskolan som inkommit har ökat kraftigt jämför med samma period föregående år. En majoritet av

klagomålen rör oro inför kulturskolans framtid med tanke på nedskärningarna som nu genomförs. Vi beklagar att barn och vårdnadshavare känner oro för verksamhetens fortlevnad.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S).